

Politikai napló.

Megjelenik vasárnap és
mindennap délután
4 órakor.Szerkesztőség:
Clotta-utca 1. I. em.Kiadóhivatal:
Via della Roda.
Telefon sz. 90.

Szám 4 fillér. Vidéken 6 fillér.

FIUMEI NAPLÓ

Főszerkesztő: GARÁDY VIKTOR.

Elvétel ár:

Hétfőn házhoz hordva
Egy hónapra 1 kr. 20 fill.
Negyedévre 3 kr. 60 fill.
Vidéken, postai szétküldéssel:
Egy hónapra 1 kr. 80
Negyedévre 5 kr. 80
Hirdetési díj: Egy 4 h.
bos nonpareille sor 10
Hivatalos hirdetések
sor 20 fillér.

Békességet kérünk!

Azt mondják, hogy a politikai helyzet nagyon komolyra fordult. Kormányválság nincs, de maga a helyzet válságos, vagy helyesebben bonyodalmas.

A legközelebbi órák fontos és messzeható eseményeket rejtnek. Hogy az események milyen irányban fognak haladni, az attól függ, hogy a politika élén álló férfiak fáradozása milyen eredményekkel jár.

Aki az ország békéjét óhajtja, aki a hasznos és eredményes munkát kívánja, akiben él a vágy, hogy azok a rettenetes rázkódások, válságok, amelyek ezt a szégyen, zaklatott országot oly sokáig lázban tartották, legalább egy kis időre megszűnjenek, azoknak kívánni, óhajtani kell, hogy a komoly és érdemes hazafiak fáradozása sikerrel járjon és a fenyegető válság veszedelme elvonuljon.

De látjuk azt, hogy a béke munkájával szemben két irányból is munkában van a rombolás szelleme. Az egyik irány tudatosan, gonosz számítással, az elvesztett hatalom visszaszerzésének reményében ássa az aknákat és helyezi el a robbantó szereket.

A másik irány bár jóhiszeműen és a haza sorsán aggódva, öntudatlanul kezére dolgozik a haza ádáz ellenségeinek.

Látva ezt, minden higgadtan gondolkodó, jó hazafi lelkét komoly aggodalom szállja meg, hogy vajon ennek a kettős irányú veszedelmes rohamnak képes lesz-e ellentánni a koalizált kormány? Lesz-e elég ereje, hogy együtt tartsa a koalícióban egyesült pártokat és ezzel fenn tudja tartani azt az alapot, amelyen a mostani politikai helyzet nyugszik?

Minden ettől függ!

Ha a koalícióban egyesült pártok együtt maradnak és minden támadással szemben törhetetlenül és feltétlenül tartják a szolidaritást, akkor nincsen baj és a mostani komoly bonyadalmak elsimulnak, még akkor is, ha esetleg — ami nincsen kizárva — egyes személyek feláldozhatnak.

Ámde, ha a koalícióban egyesült egyik, vagy másik párt külön utra térne — legyen az akármelyik párt — akkor beáll a válság, még pedig olyan válság, aminőt ritkán látott ez az ország.

A legfőbb dolog tehát az összetartás. A kormány élén álló férfiak fáradozása is ebben az irányban halad.

Nem szabad megengedni, hogy

az alattomos zavarcsinálók mesterkedése sikerre vezessen.

Hiszen napnál világosabb, szinte kézzel fogható a cél: megbontani a koalíciót.

Bánják is a rombolásban utazó elemek Polonyit, Schönberger bárónét vagy akárkit: nekik a koalíció felrobbantása kell. Ez az egyetlen céljuk. Hogy ez, az ország nehezen szerzett békéjét fenekestől feldulná; hogy ez megszüntetné hosszú időre a békés alkotás lehetőségét; hogy ez válságba sodorná az alkotmányos életet is: azzal ők mitsem törődnek. Nekik zavar kell. Minél nagyobb, minél örültebb zavar. Mert akkor jön el — így hiszik és remélik — az ő idejük.

De ez nem fog bekövetkezni. Minden párt vezetőférfiai és maguk a párt tagjai idejében be fogják látni, hogy milyen célok eszközül akarják őket felhasználni. Nem lesz bomlás. A koalíció együtt marad és teljesíti miszióját, amelyet a király és az ország előtt elvállalt. És teljesítse is.

Félmegoldás, megalkuvás rosszabb lenne a nyílt válságnál.

Tisztázni kell a helyzetet. Lapangó válság nagy veszélyeket rejtene magában.

A koalíció szilárd összetartásának kétségtelen és tüntető dokumentálásával egyszerre vége szakad minden válságnak.

A mostani válság a koalíció tűzpróbája.

Hiszszük és bizunk benne, hogy diadalmasan fogja a tűzpróbát kiállni és ádáz, elszánt ellenségei, akik már a koalíció bomlását befejezett dolognak tartották és készültek rávetni magukat a közéletre, keserves csalódással fognak megvárni.

William Stead Budapesten. William Stead, a világbeke lelkes apostola és a «Review of Review» szerkesztője, ki való angol publicista, ma Budapestre érkezett. Stead, akármint ismeretes, a leszerelés eszméjének csilár világáért propagandát, ma meglátogatta Kossuth Ferenc kereskedelmi minisztert és Apponyi Albert gróf kultuszminisztert, velük hosszan tárgyalt, délután öt órakor Wekerle Sándor miniszterelnökhöz ment és ma este visszatárazik Bécsbe. Stead a világbeke fentartója érdekében foglaltat munkássága három főponthban foglalható össze: Azt akarja, hogy az európai államot hadi budgetjének egy csekély százalékát a béke fentartásának céljaira használják fel: hogy ne háboru, hanem nemzetközi bizottság intézze el két országnak egymás között felmerült politikai ellentétét, s végül, hogy az orosz cári békemánifesztumában foglalt javaslatok fokozatos megvalósítása lehetővé váljon. Stead bécsi tartózkodása alkalmával, mint lapunk más helyen említettük, Aehrenthal báró külügyminiszterrel is találkozott, vele hosszasan érkezett s

Aehrenthal báró kijelentette, hogy az osztrák-magyar monarchia csatlakozik Németországnak ahhoz az álláspontjához, amelyet a világbeke megvalósításában elfogalt.

Un pericolo.

Tutta la stampa locale s'è resa più volte interprete delle proteste che la classe dei meno abbienti in generale fanno sentire, contro le ormai impossibili condizioni economiche della nostra città. E la cronaca continua ad accogliere lamenti, di modesti impiegati, che non sanno come campare alla meglio; la mercede, che percepiscono, sebbene migliorata, non basta per far fronte alle crescenti esigenze della vita presente, e ben contenti se riescono a sbarcar il lunario, senza ricorrere ad aiuti o a sussidi straordinari. La stampa, continua a suggerire provvedimenti, dando posto nelle proprie colonne all'opinioni di persone competenti e ben pensanti, che indicano il modo come riparare a tanti guai. Eppure la stampa è anche dolorosamente obbligata a riportare cartelli di negozianti, ad annunziare aumenti dei viveri. Dove andremo di questo passo? Questo stato di cose oltretutto riuscire gravoso ai cittadini non può che danneggiare gli stessi interessi del comune.

Basti pensare, che accanto alla nostra città esiste un altro comune, ove la situazione economica deve essere più fortunata della nostra, a giudicare dal continuo e rigoglioso sviluppo, ch'esso può vantare in ogni campo della vita pubblica. Chi ricorda Susak d'una decina d'anni fa, non la riconosce più.

E le condizioni della vita nel vicino comune sono diffetti migliori alle nostre; i prezzi dei viveri, son sempre inferiori a quelli che si pagano nella nostra città, il prezzo degli alloggi, sempre di concorrenza a quello esborati da noi; i cittadini non sono talmente aggravati da tante imposte, da addizionali comunali, e da terribile dazio consumo...

Alcuna meraviglia, dunque, se un simile stato di cose migliore alletti moltissimi nostri concittadini a passare il ponte per stabilirsi in una borgata, ove la vita riesca più facile: alcuna meraviglia se l'esodo di modesto impiegato dalla nostra città prenda ormai proporzioni abbastanza allarmanti...

Chi ne trae vantaggio è certamente il vicino comune, ma chi ne soffre è sempre la nostra città. E che non si pensa a prender dei seri provvedimenti?

A tenger Budapesten.

Irt: FÁRO.

A Budapesten székelő «Fiumei Othon»-nak egy köznökeje jelent meg a fővárosi napilapokban azzal a híradással, hogy az egyesület tengerészeti osztálya a tengerészet összes kérdéseinek tanulmányozását felveszi programjába.

Mondanunk sem kell, örömmel üdvözlöljük az egyesület meginduló akcióját, amelynek célja az anyaország érdekesítésének a magyar kikötővárosok felé való terelése. A tengerészetnek és különösen a tengerészet gazdasági kérdéseinek minél szélesebb körben való terjesztése a nagyon komoly és nagyon sürgős feladatok sorából való, mert ma már teljesen előtérben áll a szükséglet: a magyar állam óriási áldozatkészségével létesült magyar tengerészetet be kell vonni külkereskedelmi érdekeink és általában a hazai közgazdaság szolgálatába. Típpen most van negyedszázada annak, hogy az első magyar hosszújárú gőzhajó felszedte horgonyait a sok millió költséggel megépült fiumei kikötő partjai mellett és az azóta eltelt huszonöt esztendő folyamán jóformán csak az állam teljesítette kötelességét, a magyar társadalom, kereskedelem ipar és galassussággal halad azon az úton, amelyen felismerheti a tengerpart birásának nagy előnyeit és azokat a maga és az ország számára értékesítheti.

Ilyen viszonyok között kétségtelen, hogy elismerést és dicséretet érdemel mindenki és minden testület, ha a hazai tengerészet kérdéseinek terjesztésében részt vesz és minél gyümölcsözőbbé igyekszik tenni azokat a hatalmas befektetéseket, amelyek az ország Fiume és a magyar tengerészet érdekében megvalósított.

A Fiumei Othon kísérlete mindezek alapján nemcsak megérdemli, hanem meg is követeli a vele való foglalkozást. Ideigatjuk önnélfogva az egyesület köznökejét szövezerinti szövegében:

«A Fiumei Othon tengerészeti szakosztálya heitől este tonda Béla miniszteri tanácsos elnöksével értekezletet tartott a szakosztály működési programjának megbeszélése végett. Elhatározták hogy a szakosztály a következő kérdések tanulmányozását és megvitatását tűzi ki feladataiul: 1. Az Osztrák Lloyd új szerződése és a magyar érdekek. 2. Tengerészeink alkalmazási viszonyai, összehasonlítása a külföldiekkel. 3. A tengeri árufuvarozó jogszokások nálunk és másutt (connaissance-ek). 4. A nemzetközi tengeri jog ismeretése. 5. Tengeri magánjog. 6. A magyar-osztrák haditengerészet ismeretése. 7. Dalmáciai tengerészeti szempontból. 8. A felsőbb kereskedelmi oktatás szervezése Fiumében. 9. Tengerész-nevelésünk, tekintettel az iskolahajóra. 10. Tengerészeti irodalom. 11. Tengerészeti magyar nyelv. 12. Tengeri hajózási szabályok működésének és feladatainak kritikai ismeretése. 13. A tengeri kereskedelmi technikája. 14. A tengeri biztosítás. 15. A fiumei helyi szokások ismeretése. 16. A tengeri halászat fejlesztése s a tenger biológiájának tanulmányozására vonatkozó intézkedések megvalósítása. 17. Tengerészeti könyvtár létesítése. 18. A szakosztály legközelebbi üléseit január 28-án este 6 órákor tartja, mely alkalommal a következő választmányi tag felolvasást tart. «Az Osztrák Lloyd új szerződése és a magyar érdekek» címmel. Az értekezlet elhatározza továbbá, hogy az év végén egy almanachot ad ki, amely magában foglalja a felolvasásokat is.»

Nagy program ez, amely az aktuális feladatok és kérdések gazdag tárházát mutatja be. Felöleli a tenger világával kapcsolatban a legfontosabb szociális kereskedelmi, jogi, hadi, szakoktatási, irodalmi, halászati kérdéseket és ezzel

n a leg-
fill. *Det.*
Marok-

Epen most érkezett meg:

az idei bál iány
utolsó ujdonsága

Weiss M.

Corso 11.

Ügyes segéd

a manufakur-branch-ból, jó beszélő tehetséggel, aki mint utazó is alkalmazható, és a német nyelven kívül a szerb, horvát, olasz és magyar nyelvet is bírja, azonnali belépésre Bécsbe (Wien) kerestetik. Ajánlatok, arcképpel, és fizetési igényekkel, referenciákkal és az eddigi alkalmaztatás kitüntetésével.

Tuchhaus Silesia, Wien, 1. Fleischmarkt 20 cím alatt kértnek.

Rákóczy vendéglő.

Előleges jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelttel értesíteni, hogy f. é. február havában a **Via Voioscán**, az új kivándorlási palotával szemben lévő teljesen új házban

„Rákóczy vendéglő“

ezim alatt, vendéglőt nyitottam.

A megnyitás napját falragaszok által tudatom a n. é. közönséggel.

Teljes tisztelettel
Gulyás László
vendéglős.

Purus Hajregenerator

Kartschmaroff. Nem hajfesték!

Kezelése egyszerű!

Hazánia tisztá!

PURUS

A hajnak eredeti ifjúkori színét és fényét adja vissza!

Kartschmaroff Drogeria,

Budapest, Rákóczy út 39. sz.

SCHAMBIK EDE

Piazza Adamich - FIUME - Piazza Adamich

Quarnero-különlegességek, moretti, china, japan és kagyló-árakból.

JÁTEKSZEREK

Nagy választék bőr-, ezüst-, plüsch- és diszmű árukban
Olcsó, szabott árak.

Ritka alkalom! Eladó teke-asztalok! Bámulatos olcsó!

A „De la Ville“ kávéházban

lévő (billiárd) teke-asztalok teljesen újra átalakítva, szerelve, eladók.

Érdeklődhetni **Kovács Béla és Társa**

szállodai, vendéglői és kávéházi berendezési és fogasztási cikkek vállalatánál.
Budapest, Erzsébetkörút 27.

Mellékkereset!

Elsőrangú tudakozódó-intézet Fiume és környéke részére **alkalmas levelezőt keres.** Kimerítő ajánlatok «Gyors- és megbízható» jellegre **Blockner I.** hirdető irodájába, Budapest IV., Sütő utca 6. kértnek.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görce és más ideges állapotba szenved, kérjen iratott, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyú gyógy-szertár** által Majna, Frankfurt.

38 év óta fennálló

rövidárú és nürnbergi üzletem eladó.

Az üzlet, mely előkelő vevőközönséggel a város legforgalmasabb helyén a piactéren van és nagyban elárulásra is be van rendezve berendezéssel együtt nagy esetenleg kisebb árkészlettel ruhát az üzletből való teljes visszavonuláson miatt.

Grósz Lipót
Kecskeméten.

Garády Viktor

ifjúsági művei.

A búrok földjén. Diszkótésben . . .	2.80
A néger királyok kincse. Diszk. . .	2.80
Hegyen-völgyön. Kötvé . . .	50
A piros kópönyeg. Kötvé . . .	50
Fajankó, a bátfai híres fabáb. Kötvé . . .	1.50
Sárga violák. Kötvé . . .	50
Kerek erdő. Kötvé I. köt. . .	1.50
Kerek erdő. Kötvé II. köt. . .	50
Hol a Vitéz? Kötvé . . .	50
Adria Gyöngye. Kötvé . . .	50
Magduska meséi. Kötvé . . .	50
Mi van a tengerben? Kötvé . . .	50
Derült világ. Diszkótésben . . .	50
Elhagyottan. Pompás diszkótésben . . .	6.40
A mit a tenger mesél. Kötvé . . .	2.80
Tengerparti képek . . .	30
Vadászkalandok kötvé . . .	3.40
Mezei sétat. Pompás diszkótésben . . .	4.
Tengerparti sétat. Pompás diszk. . .	5.
Regi dicsőségünk . . .	50

Kaphatók:

ZANUTEL & Co.
könyvkereskedésében
Via Adamich.

MOHOVICH E.

Kő- és könyvnyomda

Via Clotilde N. 1. - FIUME - Via della Roda.

Könyvnyomda és könyvkiadóhivatal

—o A legdivatosabb betűkkel ellátott o—

gáz- és villanyerőre berendezett új gyorsajtókkal, amerikai nyomógépekkel és a legújabb szerkezetű,

„LYNOTYPE“ nevű szedőgépekkel

felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

Nyomtatványok

könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, számlák, zárszámadások, bál meghívók, tánczrendek, a legszebb kivitelben ízlésteljesen, gyorsan és a legolcsóbb árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a „LA BILANCIA“ - „IL POPOLO“ - „FIUMEI NAPLO“
című napilapokra jutányosan felvételnek.

Az „Adria“ m. kir. tengerh. rész. társ. Fiume-
Amerikai személyszállítási osztálya.

—o Via Pino N. 8. o—

FIUME - NEWYORK

közvetlen összeköttetés Éjszak-Amerikával.

A „Cunard Linie“ angol hajózási társaság gőzöseivel. Vezérigazgatóság a magyar korona országai részére: „Adria“ m. kir. Tengerhajózási r. t.

III. osztályú menetjegyek

Fiumétól Newyork-ig

Beleértve a hajón való étkezést és a kétnapos ellátást Fiumében

200 KORONA

Legközelebbi gőzös indul:

„CARONIA“ január 26-án.

A Fiumei kivándorlási iroda (Via del Pino 8. kétségkívül és díjtalanul szolgál mindazon fölvilágosítással, melyre a kivándorolni szándékozóknak szükségük van.

Politikai naplón.

Megjelenik (v. innappan ki) mindennap 4 órakor.
Szerkesztő: Clotta-utca.
Kiadóhí: Via della Roda.
Telefon: Szám 4 fillér. V.

A nem

Ha a viselőválas volna: he tartja-e a császár? E burg mirtikáját, lenne fo eredményzet akar mindig sincsen künk eg zünk ab nálak. — Afrik jén az ő keinkkel aligha zása. K Heküba

De a dön m hivel egy más sokkal kölcsi A nem zetköz ség es ukai erősebb lebiz nek harc nap a ség és v had gyett sikon

A és v neke hogy szóc zelle ciáv alka litik poli hog kae sze mi pol áru

ellenkezne. meg foglalt állást és rómszakadtáig nek egyedül ol eszme ellen val gyűlölete. Azt mona és a kormány, hogy az elkövet kező anyagi eredményeken kívül a nemzet méltósága is követeli a gyarmatokért hozandó újabb áldozatot és ettől borult vérbe a nemzetköziség apostolának szeme.

országai választások. Most mar 397 választókerületből megér a jelentés. E szerint véglegesen asztottak 231 képviselőt és pedig isuk szerint 9 birodalmi pártit, 46 vativet, 4 gazdasági egyesületi pártit, 4 német reformpártit, 1 parasztpártit, 82 centumpártit, 18 lengyelt, 7 elzászit, 17 nemzeti szabadelvút, 3 szabadelvút, 1 szabadelvű szövetezetit, 6 szabadelvű néppártit, 2 német néppártit, 1 dánt, 1 pártonkivült és 29 socialistát. Mindössze 166 párválasztás lesz és ezek

deva quasi al dominio mondiale. L'Ungheria fu ristretta tra confini più angusti e fu respinta anche dal mare. E passarono lunghi anni ancora finché la nostra regina Maria Teresa, di gloriosa memoria, su proposta del suo savio figlio Giuseppe dalle larghe vedute, incorporò Fiume all'Ungheria dapprima nel 1676 per mezzo della Croazia, poi indipendentemente col decreto del

di mare dell'Ungheria, e la città di Fiume, come corpo politico di propria autonomia, non sono due, ma è bensì un concetto solo. Dal punto di vista culturale e politico grandi nostri interessi esigono che Fiume conservi la sua italianità, anzi dobbiamo promuovere ciò con ogni mezzo di cui possiamo disporre; a ciò si spinge non soltanto il fatto che lingua marittima del Mediterraneo ci è l'italiana,

lötizetési ár:

He yben házhoz hordva Egy hónapra 1 kr. 20 fill. Nevevédre . 3 kr. 60 fill. szétkül- kr. 80 fill. kr. 80 fill. Egy 4 hasz sor 10 fillér. etések egy ller.

pus sepa- terminato ne il cent- timo del- sta pello ipendente E quan- i diritti e di Fiume, predeces- avvincere te Fiume to col le- ateriali, ma vincolo di non invano son grande overno un- non porge- a dello svi- dava loro

patria e con i infortuni. idenza, e la issione stori- bilirano nuo- za di questo l'ese. E ridi- oi medesimi, icato Fiume, che l'articolo 1868 non ab- one di Fiume ite questione isoluta. Molto o sviluppo di po economico. erno ungherese zione della li- ducente a Fiu- amente il par- rotava il bilan- preventivati 26 per i lavori del da quel tempo gherese il quale to a Fiume di ovimento degli ici nazionali; si utere se o quan- est'opera, sia in generale abbia- alle esigenze, rono ignorare i

— è doloroso — resso degli attriti ica, talvolta eco- e il governo. ù delle volte si to a reciproci poca conoscenza delle condizioni e dell'altra parte a analisi devesi ertezza della po- li Fiume, al pro-

speciale posizione decretata da Ma- e esser in chiaro Fiume, come porto